A°. 1853. — N°. 307.

Opregte Donderdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 29 December.

Deze Courant wordt dagelijks met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 22 December.

In sommige duitsche bladen is gemeld, dat het russische legercorps van den generaal *Paniutin*, 't welk tot de bezetting van Polen behoort, niet alleen bevel zoude hebben bekomen, om zich marschvaardig te maken, maar werkelijk den togt zuidwaarts zou hebben aangenomen. Of genoemd corps werkelijk bevel heeft erlangd, om zich gereed te houden tot den aftogt, is hier niet bekend, terwijl de russische troepen, tot de active armee behoorende, zich gewoonlijk, en inzonderheid in tijdsomstandigheden, als welke men thans beleeft, in marschvaardigen toestand bevinden, maar naar luid der laatste berigten uit Polen, heeft men nog geene beweging hoegenaamd bij de aldaar in bezetting liggende troepen bespeurd.

— De berigten uit de vorstendommen melden, dat het koude maar drooge weder door eene regenachtige weersgesteldheid is vervangen; — dat dien ten gevolge de wegen tamelijk onbruikbaar zijn geworden; — dat de bewegingen der troepen daardoor zeer worden belemmerd, zoodat de voorgenomene vereeniging van het vierde corps in Klein Wallachije niet voor nieuwjaar haar beslag zou kunnen bekomen. — Gelijke bezwaren ondervinden de troepen van het derde corps, van den generaal *Osten-Sacken*, waarvan de eerste troepen niet voor den 20sten December in Bucharest worden gewacht.

VAN DEN RIJN, 27 December.

Het wordt als zeker opgegeven, dat den 16den dezer de vereenigde eskaders nog bij Konstantinopel voor anker lagen. Het werd daar nog geenszins als eene uitgemaakte zaak beschouwd, dat de genoemde vloten werkelijk in de Zwarte-zee zouden binnenstevenen. Diegenen, welke het er voor hielden, dat ten laatste tot dezen stap zou worden overgegaan, waren niet vreemd van het denkbeeld, dat het doel van denzelven alleen zou zijn om de opgewondenheid te doen bedaren van de turksche bevolking, die door het gebeurde bij Sinope in een hoogen graad van spanning was gebragt. Dat de vereenigde eskaders eene ernstige onderneming zouden beproeven tegen de eene of andere russische zeehaven, werd in Konstantinopel, vooral thans, nu de Zwarte-zee door zware stormen zeer onveilig was, als zeer onwaarschijnlijk aangemerkt.

Verder wordt van den 16den uit Konstantinopel gemeld, dat de Porte het protocol en de nota der vier mogendheden had ontvangen, en dat *Reschid-bassa* onverwijld met de in de turksche hoofdstad gevestigde gezanten eene conferentie had gehad, in welke hij had verklaard, dat hij voor zich de bemiddelende voorstellen, *welke echter het voortzetten van den krijg in geen geval zouden beletten*, met al zijn vermogen in den Divan zou ondersteunen. De genoemde turksche bewindsman had echter daarbij te kennen gegeven, dat de door de perzische Regering aangenomene houding in de eerste en voornaamste plaats moest worden genoemd onder de bezwaren, welke welligt de aanneming van de voorstellen der mogendheden in den weg zouden staan. Volgens *Reschid*, was de strijd daardoor van aard veranderd, en had dezelve de grenzen overschreden, welke in Europa met den naam van *locale* werden bestempeld.

Op den 20sten zou de groote Raad door *Reschid-bassa* worden bijeengeroepen, ten einde te beraadslagen over het ontwerp tot schikking.

De Sultan had aan *Omer-bassa*, als een blijk van zijne groote tevredenheid, eene gouden, met diamanten versierde eeresabel ten geschenke gegeven, mitsgaders een uitmuntend en kostbaar gezadeld strijdpaard.

De engelsche en fransche gezanten te Konstantinopel gaven zich veel moeite, ten einde de Turken het voornemen afteraden, om zich over den slag bij Sinope te wreken, door het beproeven eener expeditie tegen de Krim. Tot dus ver scheen hun raad, strekkende almede om de turksche bewindslieden te doen inzien, dat zij zich voorshands moesten bepalen bij de verdediging der turksche kusten, niet veel ingang te vinden.

In Klein-Wallachije hadden laatstelijk geene bewegingen van troepen plaats gehad. Op den 18den Dec. was de naamdag des Keizers te Krajova plegtig gevierd.

— De badensche Regering heeft zich, door middel van een betoog, zoo het schijnt van eene half officiële zijde afkomstig, zeer beklaagd over de partijdigheid, met welke hare daden in den herderlijken brief van den aartsbisschop van Freyburg worden voorgedragen, en tevens over een zeker gedrukt vlugschrift, tot de belijders der r. k. Godsdienst gerigt, waarin deze, bijna zonder omwegen, tot daadwerkelijk verzet tegen de wettig bestaande burgerlijke overheid worden aangemaand en opgezet. De woning van den heer *Binkert*, den kanzelarij-directeur van den genoemden aartsbisschop, is doorzocht. Men heeft aldaar zeven exemplaren van genoemd vlugschrift gevonden, en hij is te dier zake in verzekerde bewaring gesteld. — In het bedoelde betoog wordt de gevestigde plaatselijke geestelijkheid verzocht, om den staat der zaken naauwkeurig en naar waarheid aan de leden harer gemeenten bloot te leggen, ten einde hen daardoor te behoeden voor daden, die hun niet dan onheil zouden kunnen berokkenen.

PARIJS, 25 December.

Langs den gewonen weg uit Konstantinopel ontvangene berigten, de dagteekening voerende van den 12den December, behelzen eenige indedaad belangrijke bijzonderheden, betreffende het gebeurde bij Sinope, welke zijn medegedeeld door de bevelhebbers der stoomfregatten *Retribution* en *Mogador*, welke, zoo als vroeger reeds is berigt, den 9den dezer van Sinope te Konstantinopel zijn teruggekomen. De genoemde bevelhebbers hebben een zeer treurig tafereel opgehangen van hetgeen zij hebben gezien, en onder anderen verhaald, dat niet alleen de zee, vóór de stad, bedekt was met lijken en stukken van verbreizelde schepen, maar dat ook de scheeps-timmerwerven geheel waren verbrand en de stad voor drie vierde gedeelten was vernield.

De geneeskundigen, welke zich aan boord der stoomfregatten bevonden, hebben onverwijld hunnen arbeid begonnen en de gekwetsten geholpen, van welke ongeveer 250 naar Konstantinopel zijn overgebragt.

Het gedeelte der stad Sinope, 't welk door de Christenen wordt bewoond, heeft niet geleden. Een persoon slechts, namelijk een bediende van den oostenrijkschen Consul, is in dat kwartier door een russischen kanonkogel gedood. Deze omstandigheid is met genoegen vernomen, omdat zij strekt tot genoegzame wederlegging van hetgeen eerst in Konstantinopel door de grieksche Christenen is verbreid, betreffende ongehoorde wreedheden, waaraan de turksche bevolking te Sinope zich ten aanzien der grieksche aldaar zoude hebben schuldig gemaakt. Het is verder uit de verslagen der bevelhebbers der stoomfregatten op de meest overtuigende wijze gebleken, dat de Turken zich met de grootste kloekmoedigheid te Sinope hebben te weer gesteld, en dat wel alleen tegen de Russen, door welke zij werden aangevallen. Men heeft zich niet weinig beklaagd over het gedrag van den militairen bevelhebber van Sinope, die zich, nadat de eerste bommen waren gevallen, uit de voeten heeft gemaakt

De turksche zeemagt voor Sinope was veel zwakker dan de russische, welke laatste zes linieschepen, waarvan twee driedekkers, telde, en verder zes fregatten en eenige kleinere vaartuigen. Daarenboven was de ligging der turksche divisie onder den wind, en alzoo zeer ongunstig, nademaal het, door den damp van het buskruid, niet mogelijk was, dat de bewegingen der russische vloot door de turksche bevelhebbers werden waargenomen. Verder kon de turksche vloot door het geschut der batterijen niet worden ondersteund of beschermd, en had zij slechts te beschikken over de helft harer artillerie. Niettegenstaande al deze uiterst nadeelige omstandigheden, hebben de Turken zich gedurende vijf uren manmoedig verdedigd. Elf hunner schepen zijn vernield, en men begroot het aantal der gesneuvelden op meer dan de helft der geheele bemanning, ten getale van meer dan 4000 schepelingen De Russen hebben ongeveer 200 Turken, die zich met zwemmen zochten te redden, gevangengenomen en naar Sebastopol vervoerd. Onder dezen bevond zich de admiraal *Osman-bassa*. De schout-bij-nacht *Hussein-bassa*, die zijn fregat niet heeft verlaten, dan nadat het bijna geheel was gezonken, is door een kogel getroffen, op 't oogenblik, dat hij, op een stuk hout drijvende, de kust zoude bereiken.

Na het turksche smaldeel te hebben vernield, is de admiraal *Naschimoff* overgegaan tot het bombarderen van de stad. Nadat ook in dit opzigt de bevelen der russische Regering waren volbragt, heeft het russische eskader den 2den December den terugtogt aangenomen. Alvorens te vertrekken, heeft de admiraal *Naschimoff* een brief gezonden aan den oostenrijkschen consul, waarin hij verklaart, dat hij verpligt was geweest om met zoodanige gestrengheid te werk te gaan, omdat hij had vernomen, dat turksche vaartuigen, waarmede aan Rusland cijnsbare volksstammen gedurig wapenen en oorlogs-behoeften bekwamen, om den strijd tegen Rusland voltehouden, eene schuilplaats hadden gezocht en gevonden op de reede van Sinope.

De admiraal heeft te kennen gegeven, dat hij den brief aan den oostenrijkschen consul had gerigt, omdat deze de eenige europesche vertegenwoordiger was, wiens vlag hij te Sinope bespeurde. Verder heeft hij het zeer betreurd, dat de omstandigheden hem hadden genoopt om te handelen, zoo als was gebeurd. Dat de stad bijna geheel is vernield, schrijft hij echter toe eensdeels aan de bommen, welke van het russische eskader zijn geworpen om de turksche batterijen tot zwijgen te brengen, en anderdeels, en wel in de eerste en voornaamste plaats, aan de brandende turksche schepen, die, volgens den admiraal, door de turksche bemanning zelve waren aangestoken.

Na de grieksche Christenen aan de zorg van den oostenrijkschen consul te hebben aanbevolen, heeft de admiraal *Naschimoff* ten slotte verklaard, dat hij rekende op de goede diensten van den oostenrijkschen diplomatieken Agent, opdat het algemeen bekend mogt worden, dat het keizerlijke eskader vijandelijke bedoelingen had gehad noch tegen de stad, noch tegen de haven van Sinope.

Algemeen is de verslagenheid geweest te Konstantinopel, ter zake van het voorgevallene, doch vooral bij diegenen, welke steeds hadden volgehouden dat hetgeen is gebeurd gemakkelijk zou hebben kunnen worden voorgekomen, en onder welke de fransche admiraal *Hamelin* wordt genoemd, die herhaaldelijk de aandacht der turksche bewindslieden moet hebben gevestigd op het gevaar, 't welk het turksche smaldeel liep op eene opene en zoo slecht verdedigde reede, als die van Sinope. De *Kapudan-bassa* schijnt die raadgevingen in den wind te hebben geslagen.

PARIJS, 26 December.

Het wordt thans als zeker gemeld, dat de Regering besloten heeft tot het instellen eener algemeene directie, uitsluitend strekkende tot regeling van het spoorweg-wezen hier te lande. Deze directie zal naar alle waarschijnlijkheid bestaan uit twee afdeelingen: de eerste voor de zaken van den aanleg der wegen de tweede voor de aangelegenheden, betreffende de exploitatie. De heeren *Delorme* en *Prosper Ternaux* worden genoemd als de ambtenaren, welke aan het hoofd dezer afdeelingen zullen worden geplaatst.

— De aandacht is heden weder zeer gevestigd op de oostersche aangelegenheden. Het kan thans als zeker worden beschouwd, dat de engelsche Regering heeft voldaan aan de uitnoodiging van de fransche bewindslieden en zich bereid heeft verklaard, om, in overeenstemming met Frankrijk, eene meer krachtige houding aantenemen tegenover Rusland. Uit Engeland wordt gemeld, dat lord *Palmerston* de ministeriële waardigheid weder zal aanvaarden. Deze tijding, in verband met hetgeen wordt medegedeeld, betreffende het binnenstevenen der vereenigde eskaders in de Zwarte-zee en andere omstandigheden, vindt hier algemeen geloof en heeft ter beurze aanleiding gegeven tot eene daling der fondsen.

Men verzekert, dat de russische gezant, de heer *de Kisseleff*, deze hoofdstad heeft verlaten. Men voegt daarbij, dat hij zich aanvankelijk naar Brussel heeft begeven, in afwachting van den verderen loop, welken de zaken zullen nemen. Het ontbreekt niet aan allerlei geruchten. Onder anderen wordt verzekerd, dat lord *Palmerston* voornemens is, om eerlang de bewindslieden alhier een bezoek te brengen, ten einde zich met hen te beraden over hetgeen er verder zal behooren te worden gedaan, ten einde Rusland in het Oosten tegentehouden. Verder wil men met zekerheid weten, dat de Regering alhier er over denkt, om de algemeene tentoonstelling van nijverheid vooreerst nog eenigen tijd uittestellen.

Niettegenstaande al deze en dergelijke ongunstige voorteekenen, ontbreekt het niet aan personen, die volhouden, dat de zaken in het Oosten eene vredelievende vereffening nabij zijn, en de Regering weldra eene geruststellende nota, door middel van den *Moniteur*, zal bekend maken.

Men beklaagt zich over de belemmering, welke de nijverheid ondervindt, ten gevolge van den steeds voortdurenden toestand van onzekerheid. Zelfs gaan sommigen zoover van te verklaren, dat eene onbewimpelde oorlogsverklaring minder nadeelen zou opleveren, dan de tegenwoordige gewapende vrede. Vooral in de noordelijke departementen heerscht, naar men berigt, gebrek aan werk.

— Men heeft berigten ontvangen uit Rome, de dagteekening voerende van den 20sten dezer. Naar luid derzelve, had den vorigen dag op het Vaticaan een geheim consistorie plaats gehad, in 't welk door den Paus eene aanspraak was gedaan. Wat in die aanspraak was verkondigd, wist men niet, doch algemeen dacht men te Rome, dat daarin van de kerkelijke aangelegenheden in Zuid-Duitschland gewag zou zijn gemaakt. Men was van gedachte, dat de zaken tusschen den H. Stoel en de duitsche Regeringen weldra zouden worden geschikt. Volgens het clericale hoofd-organ *l'Univers*, zou die schikking minder worden uitgelokt en bevorderd door de regtstreeks in de zaak betrokkene Regeringen, dan wel door de naburige Staten.

In der tijd is medegedeeld, dat de romeinsche Staatsraad zich in het begin dezer maand heeft bezigggehouden met de financiële aangelegenheden des Lands. Het voornaamste te Turin uitkomende dagblad meldt thans, dat de Paus in die Vergadering zijne onkunde heeft beleden over dat onderwerp en heeft verklaard, dat hij niet genoeg bedreven was in de staathuishoudkundige wetenschappen, om voorstellen te doen, die in dezen verbetering konden aanbrengen. De Paus heeft de leden van den Staatsraad ten ernstigste aangespoord, om de zaak ter harte te nemen. Hij heeft zich voorts bij die gelegenheid nogal beklaagd over engelsche en americaansche protestantsche vereenigingen, die, onder de bescherming harer Regeringen, voortgingen met het verbreiden van anti-katholieke grondbeginselen.

— In strijd met hetgeen vroeger is verkondigd, wordt thans medegedeeld, dat Keizer zoodanig te vrede is over het gedrag van den markies *de Turgot*, dat dien staatsman vermoedelijk een hoogere rang het Legioen-van-Eer zal worden geschonken.

LONDEN, 26 December ('s avonds).

Lord *Palmerston* heeft verklaard, met het beleid der Binnenlandsche Zaken belast te willen blijven; zoodat de ministeriële crisis voor het oogenblik voorbij schijnt te zijn.

— Een telegrafisch berigt uit Weenen van heden, behelst tijding uit Konstantinopel van den 16den, houdende, dat de admiralen hebben geweigerd, om met hunne vloten naar de Zwarte-zee te stevenen, omdat de bij Sinope vernielde vloot bestemd is geweest, om krijgsbehoeften, aan russische opstandelingen overtebrengen; — dat deze vlootvoogden een aanval op Sebastopol afraden, maar zich bereid verklaren, om de turksche havens te helpen beschermen.

— Berigten uit Lissabon van 19 Dec. melden, dat de Cortes den 15den hunne zittingen hervat hadden, en dat de Regent den 19den den voorgeschreven eed in die Vergadering had afgelegd. Er is van regeringswege geen voorstel gedaan, om den bij de Constitutie bepaalden tijd der minderjarigheid van den Koning te verkorten.

De schroefdriedekker *St. Jean d'Acre* is den 18den Dec. op den Taag aangekomen bij de overige aldaar liggende oorlogschepen.

— Heden is geene beurs gehouden, wegens het Kersfeest.

's GRAVENHAGE, 28 December.

Bij onderscheidene besluiten, de dagteekening voerende van 28 December, heeft het den Koning behaagd:

den generaal der infanterie, baron *R. Fagel*, behoudens zijne aanspraak op pensioen, eervol te ontslaan als Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij het Hof van Frankrijk, onder dankbetuiging voor de zeer trouwe, zeer goede en langdurige diensten, door hem aan den Lande, aan den Koning en aan Zijn Huis bewezen, en hem voorts te benoemen tot minister van Staat;

den heer mr. *L. A. Lightenvelt*, met den laatsten dezer maand eervol te ontslaan als minister voor de zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst, onder dankbetuiging voor de gewigtige diensten, door hem in die betrekking bewezen, en hem te benoemen tot Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij het Hof van Frankrijk;

met den 1sten Januarij aanstaande tot minister voor de zaken van de Roomsch-Katholijke Eeredienst te benoemen den heer mr. *J. A. Mutsaers*, thans raadsheer in den Hoogen Raad.

— Z. M. heeft benoemd tot notarissen: te Dordrecht, mr. *G. P. A. Struijk*, en te Winterswijk mr. *W. A. Roelvink.*

Nog zijn door Z. M. benoemd: tot regter in de arr.-regtbank te Leyden mr. *H. P. J. Tollens*, thans kant.-regter te Noordwijk; — tot kant.-regter te Leyden mr. *H. Gevers*, thans griff. bij het kant.-geregt aldaar; — tot griff. bij dat kant.-geregt mr. *H. C. Huyser*, thans pl. verv. kant.-regter aldaar, en tot pl. verv. kant.-regter te Leyden mr. *P. H. Berkhout*, advocaat.

Z. M. heeft, op hun verzoek, eervol ontslag verleend: aan *W. D. van Roggen*, als pl.-verv. kant.-regter te Wychen, en aan jhr. mr. *W. T. Gevers Deijnoot*, als pl.-verv. regter in de regtb. te Rotterdam.

— Z. M. heeft benoemd bij de geneesk. dienst der landmagt: tot off. v. gez. 2de kl. de off. v. gez. 3de kl. *A. F. Umbgrove* en *H. L. Verspyck.*

— Met Mei aanstaande zullen, bij het wapen der inf., de navolgende garnizoens-veranderingen plaats hebben: 2de reg. inf. staf met het 1ste, 2de en 4de batt. te 's Bosch: — het 3de bat. te Woerden; — 4de reg. inf., staf en het 3de bat. te Vlissingen; het 4de bat. te Vlissingen (waarvan 2 comp. te Breskens); het 1ste bat. te Middelburg (waarvan 1 comp. te Veere); het 2de bat. te Neuzen (waarvan 1 comp. te Sluis); — 6de reg. inf., staf te Haarlem; het 1ste bat. te Amsterdam; het 2de bat. te Delft; het 3de bat. te Hoorn, het 4de bat. aan den Helder. — 8ste reg. inf., staf met het 1ste en 2de bat. te Nijmegen, het 3de bat. te Grave, het 4de bat. te Arnhem.

HAARLEM, 27 December.

De heden ontvangene Javasche-Couranten, loopende tot 9 November, behelzen, behalve het reeds daaruit medegedeelde, de volgende bijzonderheden:

Over de 9 eerste maanden van dit jaar hebben de ink. en uitg.-regten op Java en Madura bedragen zuiver *f* 4,160,454. In die maanden is *minder* ontvangen dan in die van 1851 *f* 742,864, en *minder* dan in 1852 *f* 528,021.

In het 3de kwartaal van 1853 hebben 14 schepen gebruik gemaakt van 's lands drijvend droogdok te Soerabaija, en wel 3 oorlogs-stoomschepen, 3 oorlogs-zeilschepen, 4 particuliere stoomschepen en 4 partic. zeilschepen.

De tentoonstelling van voorwerpen der nijverheid werd steeds druk bezocht. Tot 8 Nov. was het getal der bezoekers 16,752, waaronder 4214 dames en heeren, 2152 militairen en 10,386 inlanders en Chinezen.

In het district Gendingan (Madioen) is door het mislukken van den rijstoogst gebrek aan voedsel ontstaan: maar door het inkoopen eener groote hoeveelheid rijst en andere maatregelen van het gewestelijk bestuur is in de eerste behoeften voorzien. Tevens is de bevolking vrijgesteld van heeren-diensten, om een tweede gewas te kunnen aanplanten. Ten gevolge van een en ander heeft de vrees voor gebrek aldaar grootendeels opgehouden te bestaan.

In de kampong Ampel (Soerabaija) zijn den 18den Octob. 66 woningen, waaronder 3 van steen en 10 van hout, door een brand vernield.

In het jaar 1852 zijn op Java 717 tijgers gedood.

De met de overlandpost van 24 September uit Europa afgezonden brieven zijn den 7den November te Batavia aangebragt.

Door den gouverneur-generaal van Nederl. Indie zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel departement. Benoemd: Tot secret., magistr., vendum. en havenm. te Banda, M. Lantzius; tot pakhuism. te Banda, P. C. L. Hartog; tot commies bij de pakhuis-administr. te Banda, R. N. Rijkschroeff; tot vendum. te Montok F. E. Remy; tot 1sten subst.-griffier bij den Raad van just. te Batavia, mr. E. P. J. Fleur; tot pakhuism. bij het zout-hoofddepot te Boender, P. J. L. Luyks; tot adsis.-resid. van Gorontalo, W. A. van der Horst; tot commies bij het coll. van boedelm. te Batavia, P. H. Reijnhardt; tot opz. van de algem. pakhuizen te Soerabaya, J. J. van den Berg.

Tijdelijk opgedragen: De waarneming der betrekking van lid in de weeskamer te Batavia, aan den secr. dier kamer, H. J. van der Plas, en de betrekking van secret., aan den boekhouder bij die kamer, C. F. Busscher.

Goedgekeurd: Dat door den waarn. chef van den waterstaat en 's lands civiele werken, is bevorderd tot opz. der 2de kl. bij den waterstaat, J. G. R. de Lavalette.

Ontslagen: Op zijn verzoek eervol C. N. H. v. Lawick van Pabst, uit de betrekking van secret. der resid. Banda, alsmede uit die van magistr., vendu- en havenm. aldaar en de amanuensis bij de comm. tot het ontwerpen der vereischte wettelijke bepalingen tot verdere regeling van het regtswezen in de bezittingen buiten Java en Madura, mr. Th. Schuurman Johz.; uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de baas-kuiper bij de specerij-magaz. te Banda, C. Nierop; eervol wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de klerk tevens pakhuism. te Pontianak J. C. Twijsel.

Verleend: Een tweejarig verlof naar Nederland wegens ziekte, aan den tweeden comm. bij de alg. rekenk., J. H. Woesthoff.

Militair departement. Benoemd: tot kol., chef van den gen. staf van het ind. leger, de luit.-kol. der genie E. C. C. Steinmetz.

Ontslagen: eervol, uit Zr. Ms. mil. dienst, onder dankbetuiging voor zijne veelvuldige en goede diensten den lande bewezen en onder toekenning van pens., de kol. tit. der inf. T. Foland; eervol, als adj. van den gouv.-Gen. de luit.-kol. der gen. E. C. C. Steinmetz; uit Zr. M. mil. dienst, de 2de luit. der inf. F. A. Weylandt; op zijn verzoek, eervol, als lid van den raad van verdediging, de majoor-adjud. van Z. H. den comm. van het ind. leger, L. W. Beijerinck, op zijn verzoek, eervol, onder toekenning van pens., uit Zr. Ms. milit. dienst, onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bew. uitstekende diensten, de maj. der inf. L. W. Beijerinck, adj. van Z. H. den comm. van het ind. leger; op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de onder-opz. over de timmerlieden bij den artill.-constr.-winkel te Soerabaya, L. Sprenger; op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. mil. dienst, de offic. van gez. 3de kl., J. C. Ploem; op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. mil. dienst, onder toek. van pens., de kapt. der inf. W. van Riesen.

Verleend: Een twee-jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kol., chef van den gen. staf, C. P. Schimpf.

Marine Departement. Benoemd: tot direct. van het marine-etabl. te Soerabaya de kapt.-luit. ter zee J. M. Kuyp.

Opgedragen: de waarneming der betrekking van hoofd-administr. der marine, aan den inspect. der adm. bij de ned. marine, P. C. W. Anemaet.

Ontslagen: Eervol, de kapt.-luit. ter zee J. M. Kuijp, als wd. hoofd-admin. der marine.

HAARLEM, 28 December.

In de bijeenkomst van den Gemeente-raad van heden heeft de voorzitter de leden verzocht, voorttegaan met de beraadslaging, welke in de vorige bijeenkomst was geschorst, namelijk over het verslag van de drie leden, betreffende de regtsgeldigheid der huur-contracten van 1804.

De heer *Elias* heeft daarop te kennen gegeven, dat, vermits dit verslag door twee amsterdamsche regtsgeleerden in een door den heer *Salvador* ter tafel gebragt advies was bestreden, hij heeft gemeend tegen deze wederlegging te moeten opkomen, en heeft voorlezing gedaan van zijn tot dat einde opgesteld betoog.

De heer *Salvador* heeft verlangd, dat de door hem overgelegde gedrukte exemplaren van het advies der heeren advocaten *Boonacker* en *Haas* mede ter tafel mogten worden gebragt. Daaraan is voldaan.

Het laatst genoemde Raadslid heeft voorgesteld, als motie van orde, dat de beraadslagingen en het eindbesluit alleen zullen betreffen de algemeene regtsgeldigheid der contracten van 1804, en niet het speciale punt der al of niet verbindende kracht van het contract van 1804 met *C. de Lagt*. Daartoe is, zonder stemming, besloten.

Vervolgens heeft de heer *Salvador* verlangd, dat de leden der regtsgeleerde commissie zouden worden uitgenoodigd, om in geschrift mededeeling te doen van hunne regtsgronden tegen het advies van de twee amsterdamsche regtsgeleerden. Dit voorstel, alleen door den heer *v. d. Breggen* ondersteund, is niet in omvraag gebragt.

Op voorstel van den heer *Fontein*, is besloten, om ook het betoog, op heden door den heer *Elias* voorgedragen, te doen drukken.

De voorzitter heeft vervolgens te kennen gegeven, dat, na het voorgevallene in de laatste bijeenkomst, waaromtrent hij niet breeder behoefde uit te weiden, maar waardoor de achtbaarheid der Vergadering zoo zeer was gekrenkt, hij tot de overtuiging was gekomen, dat er maatregelen moesten worden genomen om dergelijke tooneelen te verhoeden.

Naar aanleiding van art. 43 van het Reglement van orde, heeft hij op art. 23, de volgende alinea voorgesteld:

„Indien een lid, om welke reden dan ook, tot de orde geroepen, daaraan niet voldoet, zal de voorzitter hem het stilzwijgen gelasten. Wanneer hij niet dadelijk gehoorzaamt, zal de voorzitter hem gelasten de raadzaal, en des noods het raadhuis te verlaten, en hem de zitting in de vergadering van dien dag ontzeggen. Bij het niet opvolgen van deze last, is de voorzitter verpligt, zijn gegeven bevel door al de hem ten dienst staande middelen ten uitvoer te doen brengen."

De vergadering heeft zich vereenigd met het voorstel om deze wijziging van het Reglement in handen te stellen van de commissie, welke het Reglement van orde heeft ontworpen, bestaande uit de heeren *Elias*, *Brink*, *v. d. Breggen* en *Fontein*, aan welke, in stede van den heer *v. Valkenburg*, de heer *Fiers Smeding* is toegevoegd.

De Raad heeft zich vereenigd met het voorstel van de fin. commissie, om regenten van het Luth. Wees en Armenhuis uittenoodigen, ten einde maatregelen te nemen tot het erlangen van ruimere vergoeding van de tegenwoordige bestedelingen, en van nieuwe optenemen bestedelingen ten minste de vergoeding van een gelijk aandeel in de algemeene en gezamenlijke kosten van het onderhoud van het gesticht.

De door de fin. commissie voorgestelde verkoop van zeker stuk gronds aan *J. C. Helmolt*, voor *f* 84 vrijgeld, is goedgekeurd, met bepaling, dat deze som zal worden aangewend tot uitdelging van schuld.

Het voorstel van den heer *Elias*, om zich bij Z. M. den Koning te voorzien in hooger beroep tegen een besluit van Ged. Staten, houdende, op grond van verjaring, weigering van magtiging ter betaling eener vordering van stads heelmeesters, is met 13 tegen 3 stemmen goedgekeurd.

Een nader verzoek van *J. C. v. d. Berg*, om het Plein buiten het Hout-hek met gaz te verlichten, is, met 13 tegen 3 stemmen, afgewezen.

In stede van den heer *Quarles van Ufford*, is de heer *P. H. Schultz* tot mede-commissaris van de Stads-apotheek benoemd.

Voor de betrekking van Stads-geneesheer, in stede van wijlen den heer dr. *v. Bemmelen*, zijn bij de eerste stemming in aanmerking gekomen de heeren ddrs. *Coelen*, *Lubach*, *v. Meurs* en *Egeling*. Na herhaalde stemming, is de heer dr. *H. A. Coelen*, bij het lot, tegen dr. *P. van Meurs* als zoodanig verkozen.

Een brief van den heer Commissaris des Konings in deze provincie, houdende, dat, naar aanleiding eener aanschrijving van den minister van Binnenlandsche Zaken, hoewel de Regering thans niet vermeent te moeten overgaan tot het instellen van regtsvorderingen ter zake van de weigering van gemeente-besturen tot betaling van de verplegings-kosten van veroordeelde bedelaars in de kolonien van de Maatschappij van Weldadigheid, zij daardoor geenszins wil geacht worden in die weigering te berusten, veel minder nog de redenen derzelve te billijken, maar zich voorbehoudt, de middelen te beramen, die door haar zouden moeten worden aangewend, om daarin te voorzien, — is voor kennisgeving aangenomen.

Onder meer andere stukken is ingekomen een brief van den secretaris der gemeente, inzendende een proces-verbaal, wegens hetgeen op den 24sten December ll. met het raadslid *Salvador* op de Secretarie is voorgevallen, waarvan door hem dadelijk aan den voorzitter kennis is gegeven; — met verzoek aan B. en W., hem wel kenbaar te willen maken, hoedanig hij zal behooren te handelen, wanneer de heer *Salvador* zich op nieuw ter inzage van stukken, ter Secretarie mogt aanmelden.

Uit het proces-verbaal blijkt, dat de heer *Salvador*, bij het teruggeven van eenige aan hem ter inzage verstrekte stukken, had gezegd, het daaronder behoorende rekest van *Erelein*, om zeker wel bekend erf tegen den penning 40 te koopen, te hebben *gewaarmerkt*; — dat de secretaris ook werkelijk heeft bevonden, dat daarop waren gesteld de woorden „*gezien op* 24 *December* 1853 jhr. *M. Salvador*", en dat genoemd Raadslid is vertrokken, na te hebben verklaard, die woorden zelf daarop te hebben geschreven.

De voorzitter heeft verklaard, de mededeeling alleen te hebben gedaan, om het feit kenbaar te maken, en heeft voorgesteld, het stuk aan te houden, vermits B. & W. nog niet gereed zijn, om deswegens een voorstel te doen.

De voorzitter heeft berigt, dat hij, als voor de gemeente optredende, bij deurwaarders-exploit, ten verzoeke van *T. Korstenbroek*, is gedagvaard, om te worden veroordeeld tot *f* 80, als schadevergoeding, wegens het leggen van mest op zeker erf aan de Kraaijenhorster-gracht. Op voorstel van den heer *v. d. Breggen* wordt besloten, om van Ged. Staten magtiging te vragen tot het voeren van dit regtsgeding, en zoo noodig tegen *Erelein* op te treden en dien als garant te roepen.

De heer *Fontein* heeft voorgesteld, alsnu de notulen te resumeren van het verhandelde in de bijeenkomst van ll. woensdag, vermits daarin feiten moeten voorkomen, die van gewigt kunnen worden geacht. Met 10 tegen 6 stemmen, wordt besloten, dit voorstel in overweging te nemen, en, met 11 tegen 5 stemmen, om deze notulen nog in deze vergadering te lezen; — waarna die notulen, behoudens eenige wijziging, met algemeene stemmen, tegen die van den heer *Salvador*, zijn goedgekeurd.

In de verl. zaturdag te Amsterdam gehoudene maandelijksche vergadering der Kon. Academie van Wetenschappen waren 18 leden tegenwoordig. De commissie van onderzoek omtrent de middelen, waarop de met betrekking tot de vermoedelijke daling van den grond in Nederland voorgedragene maatregelen ten uitvoer gebragt kunnen worden, heeft, bij monde van den heer *Stamkart*, rapport uitgebragt. De door de commissie aangewezene middelen bestaan o. a. hierin, dat men zich tot de Regering wende met het verzoek, dat aan de ingenieurs, belast geweest met het doen van waterpassingen de taak worde opgedragen, om aan de Academie naauwkeurig opgaven te doen, tot het bepalen der hoofdpunten voor het doen der peilingen en waterpassingen; voorts regelmatige waarneming der watergetijden te Amsterdam en den Helder; gelijktijdige opteekening der waterhoogten langs de kusten der Noord- en Zuiderzee en de eilanden, minstens een jaar, enz.

De heer *G. J. Muller* heeft, namens de daartoe benoemde commissie, het 2de en 3de gedeelte van het rapport over de oorzaken der zelfontbranding van ladingen in schepen uitgebragt. Eene specifieke opgaaf van alle schadelijke voorwerpen, welke aan boord van schepen verzonden worden en het instellen van een onderzoek bij verdachte of schadelijke stoffen zou, naar het oordeel der commissie, het meest geschikt zijn om de groote onheilen te voorkomen, welke uit zelfontbranding ontstaan kunnen. De gevaarlijke stoffen dienen in het schip zoo geplaatst te worden, dat men er altijd kan bijkomen. De niet zelfontbrandbare moet men zorgvuldig verwijderd houden van de ontvlambare. — Het rapport zal aan de Regering toegezonden, en het drukken van hetzelve gevraagd worden.

Een voorstel van de heeren *van Geuns*, *W. Vrolik*, *G. J. Mulder* en *Simons*, strekkende om bij de Regering aantedringen op een stelselmatig onderzoek naar den algemeenen gezondheids toestand in Nederland, in betrekking tot plaatselijke en algemeene wetten en verordeningen, is overwogen, en na eenige beraadslaging is besloten, de voorstellers uittenoodigen om de vergadering nader intelichten omtrent de aan de Regering voortedragen punten.

Vervolgens heeft de heer *G. Vrolik* eene voordragt gehouden, behelzende eene natuurkundige beschouwing van den groei eens aardappels in het weefsel van den moederknobbel, en de heer *Donders* over den oogspiegel.

Eene ingezondene verhandeling van den heer *de Haan*, behelzende de Schets eener natuurlijke verdeeling der Lepidoptera gegrond op metamorphose enz., zal in de verslagen opgenomen worden.

— De aflevering van duinwater te Amsterdam blijft dagelijks 17 à 19000 emmers bedragen.

— Het ijs op de Waal voor Nijmegen zit zoo vast, dat vrachtgoederen met paarden over hetzelve vervoerd worden. — Den 27sten Dec. stond de rivier 2 el 45 duim.

— Den 25sten dezer heeft te Zwolle eene vrouw (wed. van *Jac. Mink*) in volmaakte gezondheid en nog het gebruik van al hare zintuigen hebbende, hare 101ste verjaring gevierd.

— Bij Saventhem, niet verre van Brussel, hebben zich wolven vertoond, die men meent, dat uit de Ardennes moeten zijn gekomen, zoodat men het noodig heeft geacht eene drijfjagt op deze roofdieren te verordenen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 28 December. Den 27sten dezer in Texel niets gepasseerd.

Den 9den dezer van Oran vertrokken: 2 *Cornelissen*, Potjer, Falmouth.

Den 20sten dezer te Genua binnengekomen: *Margaritha*, de Groot, Rotterdam; *Penelope*, Allen, Antwerpen.

Den 22sten dezer te Jarmouth (E. W.) binnengekomen: *Anja Sictua*, Huisman, Porto n. Londen.

Den 21sten dezer te Dartmouth binnengekomen: *Oran*, Gronneman, Buenos-Ayros naar Antwerpen.

Den 21sten dezer te Holyhead binnengekomen: *Hortense*, Hofkamp, Antwerpen; *August en Edouard*, Gerlof, Dantzig, beiden naar Liverpool.

Gepraaid: 15 Sept. op 40° z. b. en 28° 29' o. l., *Willem Ernst*, kapt. Doornik, van Liverpool naar Sydney, alles wel aan boord.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

28 *December* 1853. – 4 1/2 *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2 1/2	pct.	62 3/8	7/8	62 5/8
" "	3	"	74 7/8	75 1/16	—
" "	4	"	94 3/16	5/8	94 5/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3 1/2	"	93 1/4	—	—
Handelmaatschappij . .	4 1/2	"	—	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	"	94 1/8	1/4	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. " " .	4 1/2	pct.	100 1/4	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4 1/2	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	"	—	—	—
" . . .	4 1/2	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & Co. . . .	5	"	107 1/2	5/8	—
" " 1828/1829 .	5	"	106	—	—
Certificat. " 1831/1833 .	5	"	96 3/4	—	—
" " 1840	4	"	89 1/2	7/8	—
" bij Stieglitz . . .	4	"	88 3/4	7/8	—
" " " N. .	4	"	83 1/2	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	"	70 1/4	—	—
Certific. van " . .	6	"	70 1/4	1/2	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	—	—	—
Obligatiën	4	pct.	82 1/8	1/2	—
SPANJE, Obligatiën	1	"	21 9/16	11/16	21 9/16
"	3	"	—	—	—
" Binnenl. . .	3	"	41 7/16	11/16	41 7/16
Amortisable			—	—	—
Bew. Coupon			5 3/16	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
" " " . .	4	"	—	—	—
" Metalliek . .	5	"	76 3/4	77 1/16	—
" " N. . .	5	"	92 1/2	93	92 5/8
" " . .	2 1/2	"	39	15/16	—
BELGIE, ...	2 1/2	"	—	—	—
Rothschild, ...	2 1/2	"	51	1/4	—
"	4 1/2	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	—	—	—
" " £ 200	5	"	—	—	—
PORTUGAL, Oblig.	3	"	37 7/8	38 1/16	37 7/8
" deferred	3	"	15 3/4	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4 1/2	"	66	1/4	66
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3 3/4	"	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2 1/4	"	20 3/4	15/16	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	"	22 3/16	1/2	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			4 1/16	—	—

Rusland cert. adm. Londen 5 pc. 101 à 1/4; dito dito Londen 4 1/2 pc. 95 3/8 à 1/2. Oostenrijk Metall. Le B. 5 pc. 92 5/8. Denemarken obl. Londen 5 pc. 101 1/2. Griekenland obl. geldl. 1825 5 pc. 4 1/2 à 5/8. Grenada obl. uitg. 7 7/8. Noord-Amer. Louisiana 5 pc. 100. – Beleening 3. Prolongatie 4.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. STROEVE Bz.

De markt was heden in eene willige stemming. Dien ten gevolge waren al de fondsen tot min of meer hoogere prijzen gevraagd.

Prijzen van Coupons: Metall. *f* 25,42 1/2; Div. in £ *f* 11,57 1/2; Frans. *f* 55 5/8; Belg. *f* 55 5/8; Pruis. *f* 34 3/4; Hamb. Russen *f* 37; Russen in Z. R. *f* 37; Pools. in fl. *f* 27 7/8; Spaansche *f* 2.43.

Weenen, 28 December. De 5 pc. metall. 93¾; zilver 15⅙.
Londen, 28 December. De 3 pc. gecons. resc. 93⅝. Mexico 24⅛. Spanje 1 pc. 21⅞.
Parijs, 27 December. De 3 pc. renten 74 fr. 70; 4½ pc. 101 fr. 60. Spanje 1 pc. 21⅝; 3 pc. binn. 42½.

Zwolle, 27 December. Den 24sten dezer is, door den Alg. Kerkeraad der Nederd. Herv. Gemeente alhier, uit het drietal van predikanten, met eenparigheid van stemmen, beroepen: de weleerw. heer G. L. van LOON, pred. te Edam.

Sedert 2 Nov. hebben de uitgevers der *Haarl. Courant* de volgende liefdegiften ontvangen:
Voor het stichten eener protestantsche school te Appeltern: door tusschenkomst van den heer *F. C. A. Hoogvliet*, te Spaarndam, ƒ1,98.
Voor de hervormde noodlijdenden op Schokland: van W. V. ƒ12; A. Z. coup. ƒ1,23½; H. T. te Kleef een belgische coup. van 45 fr.; V. muntb. n° 470 ƒ10; A. Z. bankb. ƒ25; S. M. te Arnhem coup. ƒ3,96; Z. N., door tusschenkomst van de HH. *v. Hoogstraten en Z.* te 's Hage, ƒ3,75.
Voor de noodlijdenden te Egmond aan Zee: van J. A. ƒ11; N. N. P. te Utrecht coup. ƒ7,42½; in een brief met het postmerk Rotterdam coup. ƒ2,97; S. M. te Arnhem coup. ƒ3,96; Z. N., door tusschenkomst van de HH. *v. Hoogstraten en Z.* te 's Hage, ƒ3,75.
28 December.

*** **SPAARBANK TE HAARLEM.**
Commissarissen berigten dat de INTERESSEN, verschijnende 31 December 1853, in de Boekjes der Deelhebbers zullen worden *bijgeschreven* ten Kantore van hunnen Mede-Commissaris en Boekhouder, den Heer C. D. HUET, in de Battejorisstraat, Wijk 5, N°. 795 Rood, op *Zaturdag* den 14den, 21sten en 28sten Januarij 1854, *des namiddags van één tot drie uren.*
De zittingen tot het ontvangen en terugbetalen van gelden, zullen, naar gewoonte, gehouden worden in het Lokaal in de Zijlstraat: doch zullen er geene gelden ontvangen noch terugbetalingen gedaan worden, vóór dat de bijschrijving der Interessen zal zijn geschied.
Haarlem, In naam van Commissarissen,
28 December 1853. H. TEDING van BERKHOUT, Secretaris.

NIEUWE SCHOUWBURG TE HAARLEM,
TUSSCHEN DE JANSBRUGGEN.
De Tooneelisten van den Amsterdamschen Stads-Schouwburg, onder directie van den Heer ***J. EDUARD DE VRIES***, zullen de eer hebben te vertoonen:
Op Vrijdag 30 December 1853:
VIER ADVOCATEN.
Blijspel in drie Bedrijven naar het Fransch, van *Dumanoir* en *Clairville*, door den Heer *C. H. Hoving*.
GEVOLGD DOOR:
DE LOTGEVALLEN VAN PIERROT TEGENOVER ARLEQUIN EN POLICHINELLE.
Groot nieuw Ballet Pantomine door den Balletmeester A. P. VOITUS van HAMMEN, met nieuwe Decoratien, Machinerie, enz. *Aanvang half zeven ure.*

*** Getrouwd:
B. VLASMAN RADEMACHER,
van *Kampen*, met
H. E. BRAMER.
Oldemarkt, 23 December 1853.

*** Getrouwd:
J. BLOKLAND Jz.,
van *Hardinxveld*, en
W. HOOGENDOORN.
Sliedrecht, 24 December 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON *A. A. HERKLOTS*, geliefde Echtgenoot van
Middelburg, A. A. FOKKER,
22 December 1853. Medæ. Dr.

*** Bevallen van eenen ZOON *J. A. W. O. WESTPALM VAN HOORN TOT BURGH*, geb. *VON SCHMIDT AUF ALTENSTADT*.
Vlissingen, 22 December 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON *A. F. A. VAN DER VEEN*, geliefde Echtgenoot van
J. ROETERS van LENNEP Ezn.
Kolham, (Prov. *Groningen*), 23 December 1853.

*** Bevallen van eenen ZOON *A. P. H. FRANTZEN*, geliefde Echtgenoot van H. MATTHES.
Amsterdam, 23 December 1853.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, Hoog-Wel-Geborene Vrouwe *C. M. U. BOREEL*, geboren *DEDEL*.
's Gravenhage, 24 December 1853.

*** Lutjebroek, 24 December 1853. Bevallen van eene DOCHTER *M. J. T. ADRIANI — KEISER*.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER *C. J. C. FABIUS* geb. *DE GEER*.
Assen, 25 December 1853.

*** Mijne hartelijk geliefde Echtgenoot *EMMA BURRIDGE NICHOLLS*, beviel heden door Gods goedheid, voorspoedig van eene DOCHTER.
Amsterdam, EDUARD C. BOISSEVAIN.
26 December 1853.

*** Heden middag ten een ure, overleed tot mijne innige droefheid, mijn geliefde Echtgenoot, de Wel-Edele Zeer-Geleerde Heer Dr. JOHANNES HENRICUS WARREN, Rector van de Latijnsche School alhier, in den krachtvollen leeftijd van bijna 44 jaren, mij, uit ons negenjarig Huwelijk, vijf Kinderen nalatende.
Dokkum, W. S. FOCKEMA,
den 20sten December 1853. Wed. *Warren*.
Eenige kennisgeving.

*** Op den 22sten December 1853 overleed te Lochem, in den ouderdom van ruim acht maanden, FREDERIKE JOHANNE, hartelijk geliefd Dochtertje van
J. L. J. MARIN.
F. C. L. MARIN — WAARDENBURG.
Eenige kennisgeving.

*** Op den 21sten November 1853, is te Enkhuizen, in den gezegenden ouderdom van ruim 85 jaren overleden, Mejufvrouw ADRIANA PETRONELLA van BLEISWIJK.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.
Uithoofde van Buitenlandsche Betrekkingen, eerst nu geplaatst.

*** Te Alkmaar is op den 21sten December 1853, in den ouderdom van 83 jaren, overleden, Mevrouw de Weduwe C. HULST, geboren HOUTKOOP; diep betreurd door hare nagelaten Kinderen en Behuwd-Kinderen.

*** Moordrecht, den 23sten December 1853. De Hemelsche Vader nam een onzer Kinderen tot zich. Onze lieve HENRIETTA JOHANNA MAGDALENA, ruim elf jaren oud, ontsliep na een zwaar doch geduldig lijden van bijna drie weken.
H. M. van LOON, Predt.
J. G. van LOON — VELTMAN.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Nijmegen, den 23sten December 1853. Heden overleed alhier, in den ouderdom van bijna tachtig jaren, de Wel-Edel-Geboren Vrouwe ANNA GERLINGS, Weduwe den Hoog-Ed.Gestr. Heer *J. E. Rom.*
Wegens de uitgebreidheid der Betrekkingen dient deze algemeene ook voor bijzondere kennisgeving.

*** Heden overleed, onze geliefde Zuster en Behuwd-Zuster FRANCINA van BRINK, in den ouderdom van bijna 59 jaren.
A. van BRINK.
Rotterdam, C. HASEBOOM.
den 23sten December 1853.

*** Heden overleed, tot onze diepe droefheid, onze veel geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, NEELTJE KOOPMAN, Weduwe *Gerrit Schoehuijs*, in den ouderdom van zeventig jaren en zeven maanden: eene hevige Zinking ziekte van weinige dagen maakte dezen avond een einde aan haar nuttig en werkzaam leven.
Uitgeest, PIETER MUIS.
23 December 1853. AALTJE SCHOEHUIJS.

*** Heden overleed, na eene ongesteldheid van weinige dagen, mijn geliefde Echtgenoot, WILLEM KROONEMAN, Genees-, Heel- en Verloskundige, in den ouderdom van 47 jaren en circa 9 maanden, mij nalatende eene Dochter. Zij, die den overledene gekend hebben, zullen gevoelen, wat ik en mijn eenigst Kind in hem verlies.
Rijp, TRIJNTJE BROOD,
den 23sten December 1853. Wed. *W. Krooneman.*
Op begeerte van den overledene zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw gedragen worden.
Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene kennisgeving tevens als bijzondere aantenemen.

*** Op heden overleed in den ouderdom van 62 jaren, de Wel-Edel-Gestrenge Heer NICOLAAS JACOBUS ROBBÉ, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Directeur der Directe Belastingen, in- en uitgaande Regten en Accijnsen in het Arrondissement *Amsterdam*, diep betreurd door zijn talrijk Gezin en vele Vrienden.
Amsterdam, Wed. H. G. ROBBÉ,
den 23sten December 1853. De VRIES ROBBÉ.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot onze droefheid, onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder, E. M. G. J. WENTHOLT, Weduwe van wijlen Dr. *J. B. Ockers Cau*, in den ouderdom van 67 jaren aan een verval van krachten.
D. BURGER Jr.
Doesborgh, A. J. BURGER,
24 December 1853. OCKERS CAU.
E. M. G. J. OCKERS CAU.

*** Overleden in den ouderdom van bijna 79 jaren, Mevrouwe Wed. de REUS, geb. T. STOLKERT.
Breukelen, 24 December 1853.

*** Op den *Huize* Bleijendaal, te *Soest*, is den 24sten December 1853, in den ouderdom van 86 jaren overleden, de Hoog-Wel-Geboren Vrouwe Baronnesse Douairière SNOUCKAERT van SCHAUBURG, geboren SCHUYT.

*** Heden overleed, ten onzen huize, onze geliefde Moeder, CATHARINA ten CATE, Weduwe *J. de Vries Buwalda*, in den ouderdom van ruim zeventig jaren; diep betreurd door hare Kinderen, Klein-Kinderen en verdere Betrekkingen. *Uit aller naam*,
's Gravenhage, J. W. BUNGENBERG.
24 December 1853. E. BUNGENBERG,
Eenige kennisgeving. geb. De VRIES BUWALDA.

*** Tot diepe droefheid van mij en mijne eenige Dochter, overleed heden, in den ouderdom van 52 jaren, mijne geliefde Echtgenoote CLARA WILHELMINA MUYSKEN. F. H. POGGENBEEK.
Amsterdam, 24 December 1853.

*** Op den 25sten December 1853, overleed in den gezegenden ouderdom van ruim 76 jaren, de Heer JOHANNES van AALST, in leven Bouwman te Oudshoorn. Jb. KEMPENAAR,
Executeur.

*** Heden overleed aan eene uitterende ziekte, onze geliefde Zuster, O. HOUTMAN, Wed. van *A. Sijrier*. Op haar verlangen zullen door ons geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.
F. TORTIKE.
Utrecht, C. TORTIKE, HOUTMAN.
25 Decemb. 1853. J. HOUTMAN, Wed. *J. G. Bruning*.
J. B. van BRUGGEN.
G. van BRUGGEN, HOUTMAN.

*** Op heden ontvingen wij het treurig berigt wegens het overlijden, aan boord van Z. M. Stoomschip *Amsterdam*, van onzen tweeden Zoon, de Heer GEORGE CORNELIS CONSTANTIJN BERGH HALVERHOUT.
Familie en Vrienden gelieven deze als eenige en algemeene kennisgeving aantenemen.
Breda, W. C. H. HALVERHOUT.
25 December 1853.

*** Het behaagde den Allerhoogste, ons geliefd jongste DOCHTERTJE, ruim zes weken oud, op heden tot zich te nemen. F. van MEURS,
Harderwijk, C. L. M. van MEURS,
26 December 1853 KALLENBERG van den BOSCH.

*** Heden overleed, na eene ongesteldheid van weinige dagen, tot onze en onzer Kinderen diepe droefheid, onze hartelijk geliefde Moeder, Vrouwe MARIA de GRAAF, Weduwe van den Wel-Edelen Heer *Guillaume Chrétien Kinkée*, in den ouderdom van ruim 79 jaren.
M. J. KINKÉE,
Rijswijk, Wedr. *H. van Diepen.*
25 December 1853. E. M. KINKÉE,
Eenige kennisgeving. Wedr. *J. D. Mercker.*
Op begeerte der overledene zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

*** Op den 23sten December 1853, overleed te Versailles, de Wel-Ed. Heer S'GREEVE, Oud-Professor aan de Militaire School van St. Cyr, in den ouderdom van 86 jaren. Eenige kennisgeving.
Amersfoort, 26 December 1853.

*** Heden overleed onze eenige Lieveling, JOHANN LODEWIJK GOTTLIEB, oud tien maanden.
Rotterdam, D. G. BUNGE.
26 December 1853. S. M. M. BUNGE,
Eenige kennisgeving. Van EMBDEN.

*** Heden overleed, op den Huize *Vrede Vreugd*, onze veel geliefde Moeder C. MENKE, Weduwe den Wel-Ed. Heer *J. A. Tielkemeijer*, in den ouderdom van 62 jaren.
J. H. A. TIELKEMEIJER.
H. A. TIELKEMEIJER.
WALRAVEN FISLER.
Haarlem, 26 December 1853.

*** De MINISTER van FINANCIEN, maakt bekend, dat de aflossing der Obligatien, gesproten uit de gedane Geldleeningen voor de kosten der Bedijking en Droogmaking van het *Haarlemmermeer*, zal aanvangen ten Kantore van den Betaalmeester te *Amsterdam*, op Zaturdag den 31sten December eerstkomende, op zoodanige voet en wijze, als door den Minister in de *Staats-Courant* van den 25sten dezer is aangekondigd.
's Gravenhage, den 26sten December 1853.
De Minister voornoemd,
Van DOORN.

*** Al wie iets te vorderen heeft, of verschuldigd is aan de Nalatenschappen van wijlen den Heer ARIE HEEMSKERK en Mejufvrouw CORNELIA DONKER, alsmede van den Heer JAN HEEMSKERK, allen te Hazerswoude, overleden, worden verzocht daarvan opgave te doen ten Kantore van den Notaris E. H. GERAERDS THESINGH te Hazerswoude, vóór den 15den Januarij 1854.

*** Al wie iets te vorderen heeft, of verschuldigd is aan de Nalatenschappen van wijlen JAN TUYL en ELISABETH PLOOY, gewoond hebbende te Hazerswoude, en de laatste later te Benthuizen, worden verzocht daarvan opgave te doen, ten Kantore van den Notaris E. H. GERAERDS THESINGH, te Hazerswoude, vóór den 15den Januarij 1854.

*** Degenen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van MENSO HARKENS, gewoond hebbende en overleden te Zaandam, den 28sten October ll., worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen, vóór of op den 10den Januarij 1854, ten Kantore van den Notaris EVENBLIJ, aldaar.

*** Op eene Dagschool in Z. H. verlangt men ten spoedigste: Een' ONDERMEESTER van den 3den Rang, P. G., in staat het Fransch te onderwijzen. Boven gewone verpleging en billijk Salaris, is er ruime gelegenheid tot verdere oefening. Adres met *franco* Brieven, onder Letter D., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

*** Men verlangt ten spoedigste: Een' bekwamen en geschikten SECONDANT, van den 2den of 3den Rang, en van de H G. Adres met *franco* Brieven, onder Letter O., bij den Boekdrukker P. A. de JONG, te Arnhem.

*** Door de benoeming van den Heer *Zijlstra*, tot Lector in de Nieuwe Talen aan het Gymnasium te Arnhem, is eene SECONDANTSPLAATS aan het Instituut te Barneveld vacant. Vereischten zijn: P. Geloofsbel. Admissie voor het onderwijs in de Fransche Taal bedrevenheid in Reken- en Wiskunde: ervaring aan goede Instituten opgedaan; voldoende getuigschriften: de ouderdom van 20 à 25 jaar: en spoedige in functie treding. De voordeelen kunnen aanzienlijk zijn. Adres met *franco* Brieven of in *persoon.* G. J. KAPTEYN.

*** L. EBBINGE, Apotheker te Meppel, verlangt zoo spoedig mogelijk: Een BEDIENDE, van de Protestantsche Godsdienst, welke bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag kan produceren.

*** Een fatsoenlijk JONG MENSCH, genegen om op een Dorp in Gelderland, in het vak van *Kruideniersiwaren* opgeleid te worden, adressere zich met *franco* Brieven aan het Postkantoor te Borkulo, onder Letter K.

*** Een ongehuwd PERSOON van de P. G., oud 28 jaren, sinds geruimen tijd als *Huisbediende* bij voorname Familiën werkzaam, zoekt eene dergelijke Betrekking. Ook zou hij niet ongenegen zijn als zoodanig met eene Familie naar de O. of West-Indie te gaan. Inclinerenden vervoegen zich met *franco* Brieven, onder Letter X., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

*** Voor een geaccrediteerd *Binnenlandsch Dagblad* vraagt men solide CORRESPONDENTEN.
Reflectanten worden uitgenoodigd hunnen naam, beroep of maatschappelijken stand duidelijk optegeven. Op discretie kan in den uitgestrektsten zin des woords staat gemaakt worden.
Adres onder Letters Z. Z., met *franco* Brieven, aan den Boekhandelaar A. C. KRUSEMAN, te Haarlem.

*** Een Gehuwd TUINMAN, van middelbaren leeftijd P. G., zonder Kinderen, eene reeks van 12 jaren in dezelfde dienst, van goede getuigen voorzien, zoekt tegen p°. Mei eene nieuwe Betrekking, verstaat het Snoeijen, Broeijen en aankweeken van Bloemen en al wat verder tot dit Vak behoort. Adres bij den Bloemist Van der SPEK, onder de Uyleboomen te 's Gravenhage. Brieven *franco*, onder Lett. M. J.

*** Een *Tabakskooper*, wiens *Affaire* reeds een dozijn jaren bestaat en zich in een goed debiet verheugen mag, verlangt aan zijne zaken, in den tegenwoordigen

daren tijd, meerdere uitbreiding te geven. Hij zoekt daartoe in de voornaamste Dorpen van Zuid-Holland, solide SLIJTERS, met het plan hen tot veel lager dan de tegenwoordig bestaande prijzen te bedienen. Adres, onder *franco* Brieven, Letter R., bij de Boekhandelaren G. PORTIELJE EN ZOON, te Amsterdam.

*** Eene JUFVROUW, van de P. G., zag zich gaarne geplaatst als Huishoudster of tot assistentie in hetzelve, kunnende goed Naaijen, Stoppen, Mazen en met de Wasch omgaan. Zij zoude ook niet ongenegen zijn met eene Familie op reis te gaan, kunnende van haar gedrag en hare bekwaamheden goede getuigen geven. Reflecterenden, adresseren zich met *franco* Brieven, onder de Letters M. C., bij de Boekverkoopers GEBROEDERS KRAAY, Water, H. 130, te Amsterdam.

*** Men vraagt in een klein Huishouden: Eene KEUKENMEID, van de P. G., niet boven de 35 jaren oud, welke van haar gedrag en bekwaamheden goede getuigenissen kan geven, tegen eene Huur van **80** of **90** Gulden. Reflecterenden, adresseren zich met *franco* Brieven, te 's Gravenhage, Wijk J, N°. 230.

*** De Directie der **MAATSCHAPPIJ tot hulp in Lijden en Ouderdom**, welke aan werklieden, die bij de uitoefening van hun beroep, eenig ongeluk overkomt, eene uitkeering verzekert, zoo voor zich als hun gezin, en wel van **ƒ 5** of **ƒ 3** 's weeks, tegen eenen wekelijkschen inleg van **5** of **8½ Cents**, of **ƒ 1,80** en **ƒ 3,60** bij vooruitbetaling 's jaars, vraagt AGENTEN, in eenige steden des Rijks, alwaar dezelve nog niet gevestigd zijn. Men adressere zich met *franco* Brieven, onder de Letter H., bij den Boekhandelaar H. C. SUSAN C.Hzoon, te 's Gravenhage.

*** J. VAN DIJK, Chirurgijn Dentiste, gebreveteerd door H. M. de Koningin van Gr. Br. en Z. M. den Koning van Belgie, woonachtig Heerengracht, Hoek van den Amstel, te Amsterdam, heeft zoo wel in het belang zijner Abonnentes als die van het Publiek noodig gevonden, zich alhier elken Vrijdag van 10 tot 3 uren te bevinden, zoo tot **Consultatie** als **Ontbleding**, ten Huize van *J. P. Blom*, Anegang, Wijk 3, N°. 47, te Haarlem.

*** In eene Geldersche Plaats, bij fatsoenlijke Burgerlieden, P. G., bestaat er gelegenheid tegen Mei of vroeger, ter bekoming van een' of twee GEMEUBILEERDE KAMERS, voor één Persoon, of twee, tot één Gezin behoorende; benevens KOST, BEWASSCHEN, enz., een minzaam Huisselijk Verkeer, en de genoegens die een grooten Tuin opleveren, kan men, tegen billijke voorwaarden, erlangen. Adres Mejufvrouw J. P. BACKER, geb. SCHOUTEN, Boekhandelares te Zalt-Bommel, Letter O. Brieven *franco*.

*** Te HUUR, tegen primo Mei 1854, op het beste gedeelte der Stad Wageningen: Een logeabel HEERENHUIS, bevattende vijf Kamers, Kelder, Keuken, Zolders, Meidenkamer, Plaats met kleine Tuin en verdere Gemakken. Nadere informatiën met *franco* Brieven te bekomen bij W. HAKSTEGE, Mr. Timmerman te Wageningen.

*** Door verandering van bestemming te HUUR: Een GEBOUW, zeer geschikt tot *Fabriek*. Nadere inlichtingen te bekomen onder de Letters A. B., bij den Boekhandelaar C. E. CHIVAT, te Zierikzee. Brieven *franco*.

*** **1° MEI 1854 TE HUUR:**
Een HEERENHUIS met TUIN, zeer aangenaam gelegen nabij Zutphen. *Franco* te bevragen onder Lt. C., bij de Boekhandelaars BROESE & COMP., te Breda.

*** ***Te BARNEVELD,***
bij Protestantsche Lieden, te HUUR, om met 1°. Februarij aanstaande of later te aanvaarden, twee of vier (naar verkiezing) BEHANGENE KAMERS, gedeeltelijk gemeubileerd, waarvan drie met Stookplaatsen, geschikt voor een of meer Personen, met volle Kost en Bediening. Adres met *franco* Brieven, aan het Hulpkantoor te Barneveld.

*** EENE KRUIDENIERS-AFFAIRE
geplaatst op den besten stand in eene Arrondissements-Hoofdplaats der Provincie Gelderland, wordt te KOOP aangeboden, met het kapitale, welingerigte en zeer logeable HUIS. Men adressere zich met *franco* Brieven, onder Lett. A. A., bij den Boekhandelaar G. W. TIELKEMEIJER, te Amsterdam.

*** Op *Maandag den 9den Januarij* 1854 en twee volgende dagen, zal te *Arnhem*, door de Boekhandelaars Is. AN. NYHOFF en ZOON, verkocht worden: Eene keurige verzameling van

BOEKEN,

waaronder belangrijke Werken over *Vaderlandsche Geschiedenis*, *Wiskundige* en *Krijgswetenschappen*, en een aantal der nieuwste en beste *Romans* en andere *Werken van Smaak* uitmunten: voorts *Landkaarten*, *Plaatwerken* en *Platen*. Grootendeels nagelaten door wijlen den Hoog-Edel-Gestrengen Heer L. J. DE PETIT, in leven Generaal-Majoor enz. enz. De Catalogus is op *vrachtvrije* aanvraag *gratis* te bekomen.

*** De Boekhandelaresse de Wed. H. MEIJER, te Zwolle, zoekt een gebruikt doch goed geconditionneerd Exemplaar van: DEN TEX en VAN HALL, *Nederl. Jaarboeken voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving*, met *Bijbladen* van af 1843. Verzoeke *franco* opgave van prijs en hoe het er uitziet.

VOOR NIEUWEJAARS-GESCHENKEN

zijn bij de Erven F. BOHN en alom te bekomen:

1. DE KORENBLOEMEN.
NIEUWE DICHTBUNDEL van
NICOLAAS BEETS.
Eén Deel, in **PRACHTBAND** ... ƒ 3,90.

2. STICHTELIJKE UREN.
van denzelfden. 4 Deelen, *gezamenlijk* of ook *afzonderlijk* te verkrijgen à ƒ 4,20 per Deel, en fraai gebonden ƒ 4,80.

*** Dezer dagen is door mij verzonden aan de voornaamste Boekhandelaren:

NEDERLANDSCHE ZAK-BIBLIOTHEEK DES BIJBELS,

OP DEZELFDE WIJZE ALS DE BEROEMDE ENGELSCHE UITGAVE.

Deze Bibliotheek bestaat uit:

DE VIJF BOEKEN VAN MOZES, DE PSALMEN, DE PROFETIËN VAN JESAJA, DE VIER EUANGELIËN, DE HANDELINGEN DER APOSTELEN EN DE OPENBARING VAN JOHANNES.

Eene Verzameling dus der Keurschriften des Ouden en Nieuwen Verbonds.

Elk dezer Boeken wordt afgeleverd Verguld op Snede in een Linnen Bandje met Stempel, terwijl van de vijf Boeken van Mozes en de vier Euangeliën ook Exemplaren bijeengebonden verkrijgbaar zijn.

Deze onderneming zal voorzeker algemeen bevallen; gemakkelijker, netter en toch tevens duidelijker uitgaaf des Bijbels bestaat er niet: het formaat der Boekjes is het **kleinst mogelijke**, de letter die onzer 18°. Bijbels; men kan ze in den volsten zin des woords noemen: **EENE ZAK-BIBLIOTHEEK DES BIJBELS.**

Wat de uitvoering aangaat, ik heb getracht deze keurig en netjes te doen zijn, opdat zij, zoo mogelijk, eene aanbeveling mogt zijn voor den kostelijken inhoud en ze eene plaats waardig doe vinden op onze étagères.

Zoodra de gelegenheid dit toelaat, stelt de Uitgever zich voor deze verzameling te completeren, door, zoo niet alle Boeken des Ouden Testaments, dan toch spoedig de nog in deze Bibliotheek ontbrekende Boeken des Nieuwen Testaments op dezelfde wijze verkrijgbaar te stellen.

HAARLEM, December 1853. **J. J. VAN BREDERODE.**

DE ZONDAGSBODE.

CHRISTELIJK HUISBOEK VOOR ALLE STANDEN, onder Redactie van Ds. Ds. J. J. L. TEN KATE en J. H. GERLACH, Predikanten te Middelburg.

Tot deelname aan dit Nieuwe **TIJDSCHRIFT**, dat zich evenzeer door **buitengewoon goedkoopen prijs** als door **onderhoudenden en belangrijken inhoud** aanbeveelt, biedt zich met den aanvang van 1854 eene geschikte gelegenheid aan. De prijs van den Jaargang (52 Blad Imp. 8°.) is **slechts ƒ 3,50.** De uitgaaf gaat geregeld voort. Bestellingen worden alom in den Boekhandel opgenomen.

Middelburg, December 1853. **J. C. & W. ALTORFFER.**

Bijbelsch Dagschrift,

of de invloed des Christendoms op huisselijk en maatschappelijk geluk, in Godsdienstige overdenkingen op iederen dag des jaars 1854.

In maandelijksche Afleveringen, waarvan de *eerste* MET EENE PLAAT, dezer dagen verzonden wordt.

Een Recensent zegt, onder anderen: „Is 't waar, dat er veel stichtelijke lectuur in ons Vaderland het licht ziet, — zoolang die zóó degelijk blijft, als de Overdenkingen hier geleverd, is er geene vrees voor overzadiging." Het debiet van dit nuttig en allergoedkoopst geschrift blijft gewenscht, en het *Bijbelsch Dagschrift* wint steeds in degelijkheid, — verdienende dus ten volle eene plaats in *iedere* Christelijke woning. Elke Aflevering, gemiddeld 70 bladz. bevattende, op best Velijn Papier, met nieuwe duidelijke letter gedrukt, versierd door vier Platen, met Titelvignet en uitvoerigen Dagwijzer, kost slechts 40 Cents. Ten einde de lezing echter tot alle standen uittestrekken, zijn er ook Exempl. te bekomen op middelsoort Velijn, met twee Platen, à 30 Cents, en op ordin. Velijn, à 20 Cents per aflevering. Alom kan men zich abonneren. Het Prospectus is gratis verkrijgbaar, met de namen der eerwaardige en verdienstelijke Mede-Arbeiders. De uitgave geschiedt bij A. KLOOTS & COMP., Boekhandelaars en Boekdrukkers, te *'s Gravenhage.*

*** De Boekverkooper P. H. NOORDENDORP, te 's Gravenhage, heeft uitgegeven een Prachtwerk, getiteld:

APOSTELEN EN PROFETEN.

DICHTERLIJK ALBUM.

MET ZESTIEN STAALGRAVUREN

EN

GEDICHTEN VAN

Dr. BEETS, Dr. BENNINK JANSSONIUS, V. D. BERGH, DE BULL, Mr. DA COSTA, Dr. TER HAAR, HASEBROEK, TEN KATE, Mr. VAN LENNIP, V. D. POT en SCHIMMEL.

Gebonden in Prachtband.

PRIJS ƒ 14.00.

Een schoon en degelijk Werk, aan alle Vrienden van Kunst en Letteren aanbevolen.

VERSPREIDE GEDICHTEN

VAN

A. J. DE BULL,

Gebonden in heel Linnen Band.

PRIJS ƒ 1,90.

De vele bestellingen bewijzen dat dezen Bundel van den populairen Dichter alom welkom is.

Van het vroegere Werk van denzelfden Schrijver:

EEN BEELD DER TOEKOMST.

ROMANTISCH GEDICHT AAN DE GESCHIEDENIS DER

KERKHERVORMING.

Geïllustreerd door C. ROCHUSSEN.

Zijn nog weinige Exemplaren à ƒ 2,90 verkrijgbaar.

*** De Boekhandelaar J. C. VAN KESTEREN, op het Water te *Amsterdam*, is door het bijdrukken van een aantal bladen, in staat gesteld nog **vijftig Exemplaren** te leveren van het in meest alle Huisgezinnen gewaardeerde Boekwerk, getiteld:

NEDERLANDSCH MAGAZIJN,

TER VERSPREIDING VAN

ALGEMEENE EN NUTTIGE KUNDIGHEDEN.

Zes deelen: meer dan drie duizend Paginaas van twee Kolommen, in folio.

MET ONGEVEER VIJFTIEN HONDERD PLATEN, IN NETTE KARTONNEN BANDEN.

Voor NEGEN in plaats van DERTIG GULDEN.

Er bestaat geen Werk, dat in alle standen der Maatschappij zooveel nut en genoegen verspreid als dit onwaardeerbaar Huisboek. In ieder Huisgezin is 't onmisbaar. Oud en jong zal 't met graagte in de hand nemen, omdat t door algemeene verspreiding van kennis en beschaving bij allen den weetlust voldoet en 't gezellig onderhoud bevordert.

*** Bij de GEBROEDERS ABRAHAMS, te *Middelburg*, zal met den aanvang van het volgende jaar worden uitgegeven een **NIEUW TIJDSCHRIFT**, onder den titel van:

ALBUM VAN BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

Uit te geven in 12 Maandelijksche Afleveringen van vier of vijf Vellen druks à 16 Pagina's in 8°.

PRIJS PER JAAR ƒ 6,00.

Het **Prospectus** met eene **proeve van bewerking** is in alle Boekwinkels voorhanden en **gratis** verkrijgbaar.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.